

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 28 de març del 2019.

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del magistrat Sr. Vincent ANIÈRE, i els magistrats Srs. Carles CRUZ MORATONES i Jaume TOR PORTA, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per escrit presentat el 23-2-2018, la representació processal de la companyia XXX, SA, va formular demanda, en reclamació de quantitat, contra la Sra. P. S. C., sol·licitant es dictés Sentència condemnant-se aquesta darrera a satisfer a la seva representada la suma de 3.005.- €, juntament amb els interessos legals d'ençà la contesta a la demanda i la totalitat de les costes amb inclusió dels honoraris d'advocat, procurador i perit si esqueia.

II.- En data 1-6-2018, la representació processal de la Sra. P.S. C. contestava la demanda articulada de contrari oposant-se a les pretensions de la part demandant tot i sol·licitant es dictés Sentència desestimant la demanda i imposant a la part demandant les costes ocasionades.

III.- Practicades les proves proposades i una volta evacuats per les parts els seus respectius escrits de conclusions, en data 24-10-2018, es dictava Sentència amb la següent part decisòria:

“Primer.- Desestimar la demanda presentada per part de la societat XXX contra la Sra. P. S. C.

Segon.- Condemnar en costes a la part agent, incloses les derivades d'advocat i procurador".

IV.- Contra aquesta resolució ha interposat recurs d'apel·lació la representació processal de la societat XXX, SA i per escrit de conclusions amb data registre del dia 20-12-2018 demana la seva revocació tot i disposant la íntegra estimació de les pretensions contingudes en el seu escrit de demanda, tot i imposant a la contrapart el pagament de les costes ocasionades en ambdues instàncies.

La representació processal de la Sra. S. C. interessa la íntegra desestimació del recurs d'apel·lació interposat.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- Resulten ser fets no controvertit els següents. En data 17-7-2014, l'apartament planta XXX patia diferents danys per causa d'una fuita d'aigua en l'apartament superior, propietat de la Sra. S. C.. Per tal d'obtenir la corresponent reparació, la companyia asseguradora de l'ocupant de l'apartament que va patir els danys (ZURICH), iniciava un procediment civil contra la Sra. P. S.C. (qui no gaudia de cap pòlissa d'assegurança que cobrés el risc derivat de l'immoble de la seva propietat), i la companyia XXX, SA, que assegurava la comunitat de propietaris de l'edifici assenyalat. Aquest procediment finalitzava per Sentència de 28-2-2017, que condemnava solidàriament les parts avui litigants a satisfer la suma de 3.467,35.- € més els interessos legals des de la contesta a la demanda i la totalitat de les costes ocasionades. Al respecte d'aquesta quantitat, la societat demandant va satisfer l'import global de 3.844,53.- € que es desglossa en la suma de 3.005.- € corresponent al límit de cobertura resultant de la pòlissa, més una part de les costes judicials. La Sra. S. pagava la resta (643,50.- €).

En aquest context, la representació processal de XXX, SA interposa una acció de repetició contra la Sra. S. reclamant la seva condemna a alçada de la quantitat de 3.005.- € més els interessos legals i la totalitat de les costes.

La Sentència dictada pel Sr. Batlle desestima la demanda, raonant en essència que la Sra. S. ostentava front a la contingència ocorreguda, la

condició d'assegurada front a la companyia demandant i no de tercer de manera que els requisits exigits per al triomf de l'acció que interposava l'asseguradora instant no concorrien.

Contra aquesta decisió s'alça la recurrent que fonamenta en el següent aparell argumental.

II.- La representació processal de XXX, SA sosté que front a la reclamació articulada, la Sra. S. havia de ser considerada un tercer doncs el tipus de responsabilitat que se li imputava no era de tipus contractual sinó extracontractual. Quant a la condició de tercer que havia de rebre la demandada i a títol exemplificatiu de la dualitat de tractaments que procedia dispensar al destinatari de la reclamació en funció del fonament jurídic (extracontractual o contractual) de l'acció interposada invocava la Sentència d'aquesta Sala de 30-10-2018 (TSJC-223/2018). En definitiva considerava que concorrien tots els elements que vertebraven la responsabilitat civil extracontractual de la Sra. S. al respecte de la reclamació plantejada amb el benentès que de no atendre's el recurs interposat era evident l'enriquiment injust que la mateixa experimentava en tant que propietària d'un pis no assegurat.

III.- La Sentència recorreguda delimita perfectament l'abast de l'acció de repetició que interposa la companyia d'assegurances demandant remetent-se amb aquesta finalitat a la doctrina d'aquesta Sala continguda en les Sentències de dates 30-6-2016 (rotlle TSJC-341/2015) i de 23-12-2015 (rotlle TSJC-240/15), en mèrits de la qual *"l'acció de repetició no es pot considerar una acció de caire contractual, sinó que s'ha de conceptuar com una acció autònoma i de caire resarcitori o recuperatori. Aquesta acció opera quan l'assegurador paga la indemnització malgrat la inexistència de contracte o quan, malgrat existir contracte, concorre una causa legal o contractual d'exclusió de cobertura. El fonament de l'acció estribaria en que el pagament que porta a terme l'asseguradora seria indegut perquè no es troba emparat en causa contractual o en altra que es pogués considerar legítima"*.

En l'àmbit del contracte d'assegurança i front a una acció de repetició, la condició de tercer que la part recurrent atribueix a la Sra. S. resulta de l'absència de vincle contractual. Al respecte d'aquesta eventualitat, no és discuteix que la Sra. S. és membre de la comunitat de propietaris assegurada per la companyia recurrent i per tant no pot ser considerada una tercera als efectes de que l'asseguradora pugui repetir contra ella els danys abonats a conseqüència d'un sinistre que es considerà inclòs en l'àmbit de la cobertura del contracte d'assegurança

subscrit amb la mateixa. I això és així en quant, com aquesta Sala ha pogut recordar (cfr. ATSJ 12-2-2009 i TSJC 250/08 que la Sentència recorreguda ja esmenta), que la Comunitat de propietaris no gaudeix d'identitat pròpia en tant que persona jurídica de manera que, encara que se li pugui reconèixer capacitat per accionar pels interessos comuns dels diversos copropietaris a través del seu òrgan de representació, no es pot considerar que gaudeixi de personalitat independent al respecte dels diferents propietaris que l'integren. En aquest context i en ostentar la demandada la titularitat dominical d'una unitat immobiliària de l'edifici, la mateixa integra la comunitat de propietaris i per tant ostenta la condició d'assegurada en relació a la pòlissa subscrita per la companyia asseguradora recurrent, de manera que en no concorre la necessària alteritat que requeria el triomf de l'acció interposada, l'acció de repetició que interposava resultava degudament rebutjada per la Sentència recorreguda.

Afegirem, amb l'ànim d'atorgar una resposta complerta a les al·legacions que en aquesta alçada ha produït la representació processal de XXX, SA, que les previsions de la Sentència de 30-10-2018 (TSJC-223/2018) no avalen la seva tesis per les raons següents. En aquell procediment la comunitat de propietaris repetia contra la seva companyia asseguradora, per aquelles sumes que havia pagat per tal de limitar els danys al medi ambient produïts pel vessament d'hidrocarburs dels que era responsable en que el perjudicat, tercer, no era cap propietari dels que integrava la comunitat sinó *"la parròquia de La Massana i els seus habitants, o el medi ambient del Principat d'Andorra, que es van veure afectats pel vessament i que s'haurien vist encara molt més perjudicats si no s'haguessin portat a terme els treballs efectuats per limitar els seus efectes"*.

El motiu de greuge examinat haurà per tant de veure's abocat al fracàs.

IV.- Quant a l'eventual enriquiment injust que s'assenyala en la demanda i que ha estat descartada per la Sentència dictada pel Sr. Batlle, s'ha d'examinar la seva viabilitat en aquesta alçada.

La figura de l'enriquiment injust (que forma part de la nostra cultura jurídica i recollit en el nostre Dret històric per està previst en el Digest, i que ha estat reconegut com a font d'obligacions per la Jurisprudència que ha aplicat les regles clàssiques *"nemo debet lucrari ex alieno damno"* (ningú ha d'obtenir lucre del dany aliè, D. 4,3,28), *"Nam hoc*

natura aequum est, neminem cum alterius detrimento fieri locupletiores" (perquè es equitatiu naturalment que ningú es faci mes ric amb perjudici d'altre, D. 12,6,14)- és aquella figura que és contrària a la equitat, que no té una justa causa objectiva. És a dir, aquell enriquiment que no té cap mena de justificació per comportar un augment de patrimoni a una part i la correlativa disminució o empobriment de l'altra part, sense que aquesta hagi de suportar-lo per no haver-hi cap causa legal que l'obligui a fer-ho.

Cal que es produeixi un increment patrimonial d'una persona, que pot ésser un augment patrimonial o bé una manca de disminució del mateix i el correlatiu empobriment patrimonial d'una altra; que existeixi una relació o nexa causal entre l'empobriment i l'enriquiment i que no existeixi causa que motivi l'empobriment o l'augment patrimonial produït. La institució de l'enriquiment injust troba el seu origen en les "condictiones" del dret romà i, fonamentalment, en la *condictio sine causa*.(STSJC 22-4-04 número 2171).

En relació a l'element causal de l'enriquiment a que ens acabem de referir, no es pot apreciar l'enriquiment injust quan el benefici patrimonial d'una de les parts és conseqüència de pactes lliurement assumits, havent d'exigir-se per considerar un enriquiment com il·lícit i improcedent que el mateix no tingui cap mena de raó jurídica que el legítimi, és a dir, que no concorri una causa justa, entenent per tal una situació que autoritzi el benefici obtingut, sigui perquè hi ha una norma que l'avalua, sigui perquè ha intervingut un negoci jurídic vàlid i eficaç.

Si aquesta darrera precisió es trasllada en el concret supòsit que s'examina, el pagament realitzat inicialment per la companyia d'assegurances obeïa a la cobertura pactada amb la comunitat de propietaris, a la qual com hem indicat en l'apartat anterior, participa la Sra. S. de manera que no pot apreciar-se concorrien els requisits indicats per al triomf d'una acció en enriquiment injust i el recurs interposat ha de veure's rebutjat.

V.- La desestimació del recurs s'ha de traduir en la imposició de les costes processals a les parts recurrents (arg. Codi 7, 51, 5).

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació formulat per la representació processal de la societat XXX, SA contra la Sentència dictada per l'Hble Tribunal Unipersonal del Batlle en data 24-10-2018, que confirmem íntegrament. Escau imposar a la part recurrent les costes d'aquesta alçada.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-